

หนี้ภาครัฐกิจไทย นำกังวลแค่ไหน?

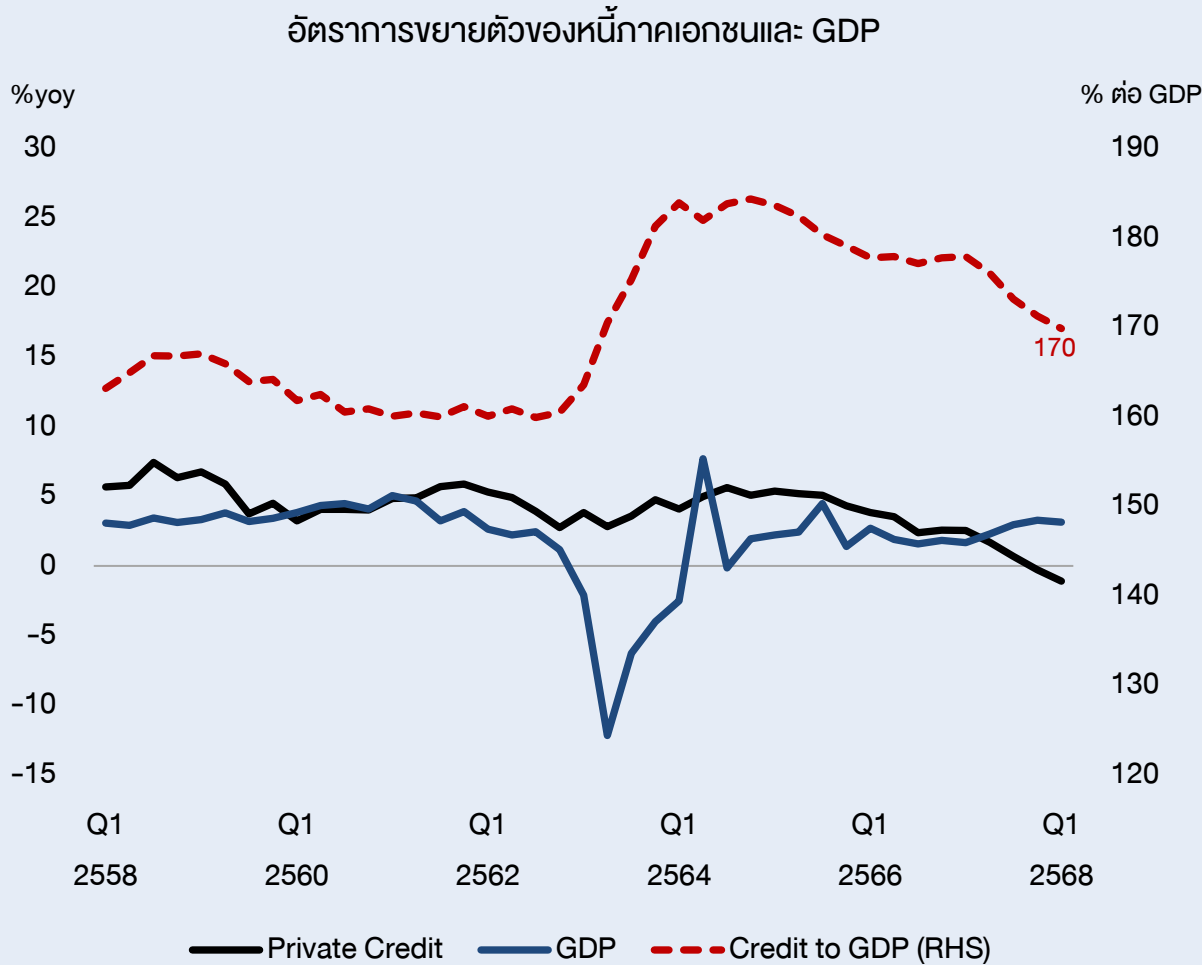
ดร. เบริณี เหมริด

ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบแบบจำลองและวิเคราะห์ความเสี่ยงสถาบันการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

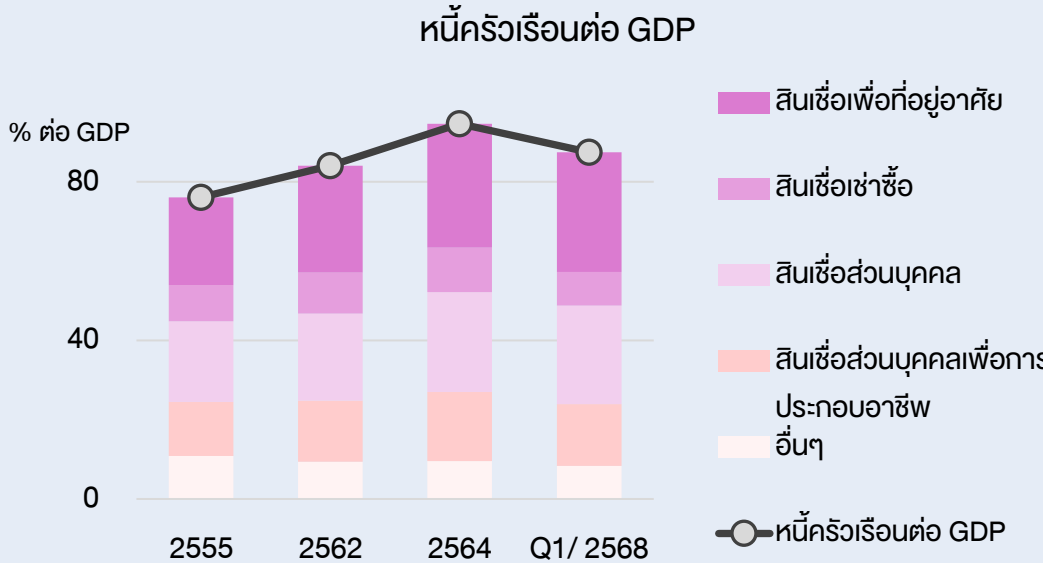
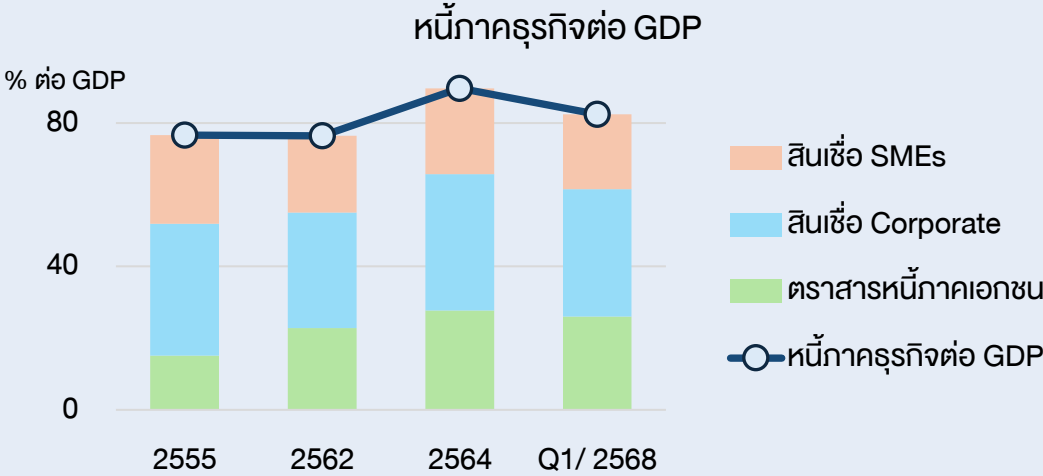
11 กันยายน 2568

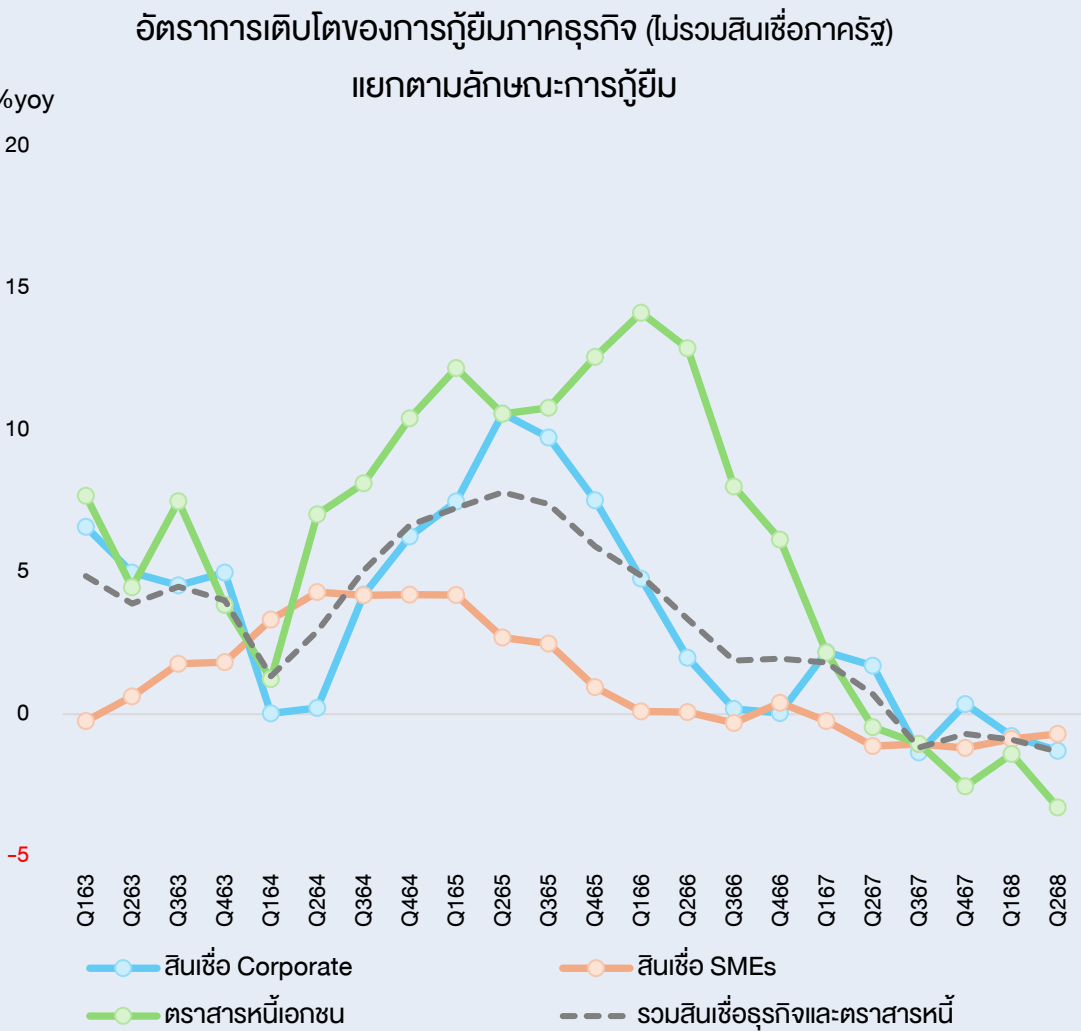
หนี้สินภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนต่อรายได้มีแนวโน้มลดลง

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาคธุรกิจ ขนาดกิจการ ความสำคัญ และการเข้าถึงแหล่งทุน

หมายเหตุ: สินเชื่อระบบ สง. ประกอบด้วยระบบ สว. (รวม บ.ลูกของ สว.) SFIs และ Non-banks ที่ไม่ใช่ บ.ลูกของ สว.
นิยามขนาดกิจการตาม สสว. และวงเงินสินเชื่อธุรกิจ

ผู้ประกอบการ SMEs มีจำนวนกว่า 3.25 ล้านราย แต่คิดเป็นสัดส่วน 35% ต่อ GDP

As of 2567	จำนวนผู้ประกอบการ (ล้านราย)	จำนวนการจ้างงาน (ล้านคน)	สัดส่วนต่อ GDP (%)
- Corporate	0.017	6.1	65
- SME	3.25	13.4	35

สัดส่วนสินเชื่อของลูกหนี้ SMEs คิดเป็น 27% ของหนี้ภาคธุรกิจรวม

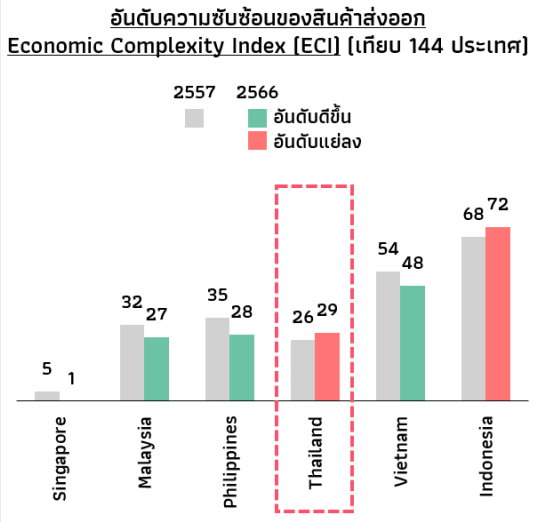
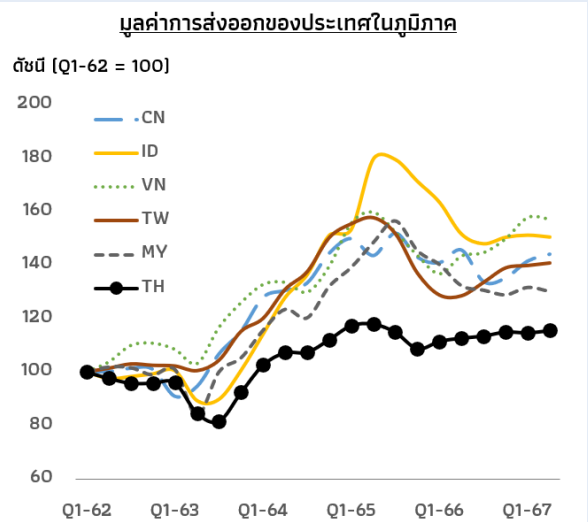
As of H1/68	จำนวนลูกหนี้ (ราย)	Debt outstanding (ล้านบาท)
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	277	4.1 [26%]
สินเชื่อธุรกิจ		
- Corporate	18,864	7.5 [47%]
- SME ^{1/}	1,514,163	4.4 [27%]

หมายเหตุ: ^{1/} สัดส่วนการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ณ H1 ปี 68 อยู่ที่ 47% เพิ่มขึ้นจาก 44% ณ สิ้นปี 67 จากผู้ประกอบการรายย่อยใน SFIs
ทั้งนี้ จำนวนลูกหนี้สินเชื่อธุรกิจไม่นับรวมการกู้ร่วม และไม่นับรวมจำนวนลูกหนี้ของ ธกส.

^{2/} [] ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงสัดส่วนหนี้ภาคธุรกิจแต่ละประเภทต่อหนี้ภาคธุรกิจรวม

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยมีแนวโน้มตกถอย

ภาคส่งออกไทยโตช้ากว่าเพื่อนบ้าน ความสามารถในการผลิตและส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงปรับแย่ลงเทียบกับนานาประเทศ

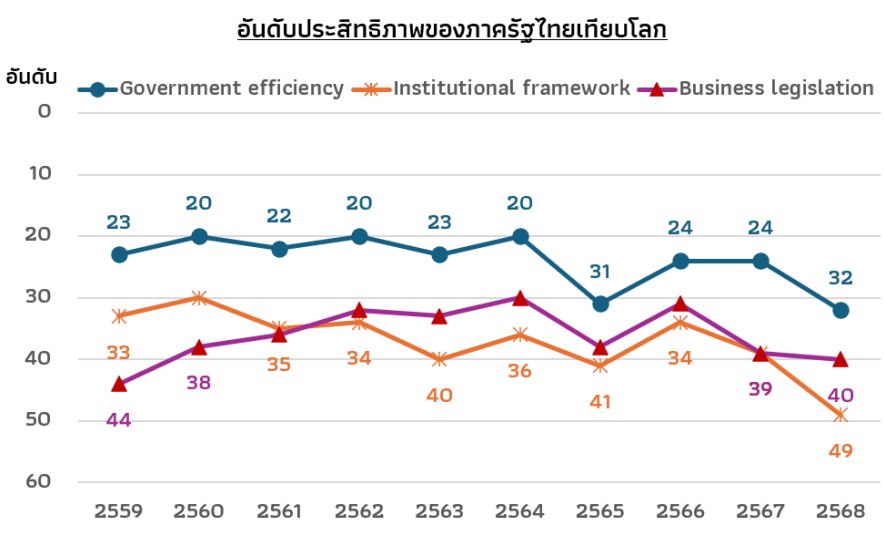

หมายเหตุ: การส่งออกไทยไม่รวมทองคำ การส่งออกของอินโดนีเซียไม่รวมน้ำมันและก๊าซ
ที่มา: CEIC, Customs Department, Trademap, Harvard Growth Lab คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ต้นตอของปัญหามาจากหลายมิติ

(รายงาน Reinvent Thailand พลวัตใหม่เพื่ออนาคตเศรษฐกิจไทย – 3 ก.ย.68)

- 1. ภาคธุรกิจขาดนวัตกรรม มีผู้เล่นรายใหม่ๆ เข้ามาในตลาดน้อยลง และเผชิญกับการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม
- 2. คุณภาพแรงงานไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจยุคธุรกิจใหม่
- 3. ภาครัฐปรับตัวช้า และขาดทิศทางที่ชัดเจนในการดำเนินนโยบาย
- 4. ภาคการเงินไม่สนับสนุนการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มที่

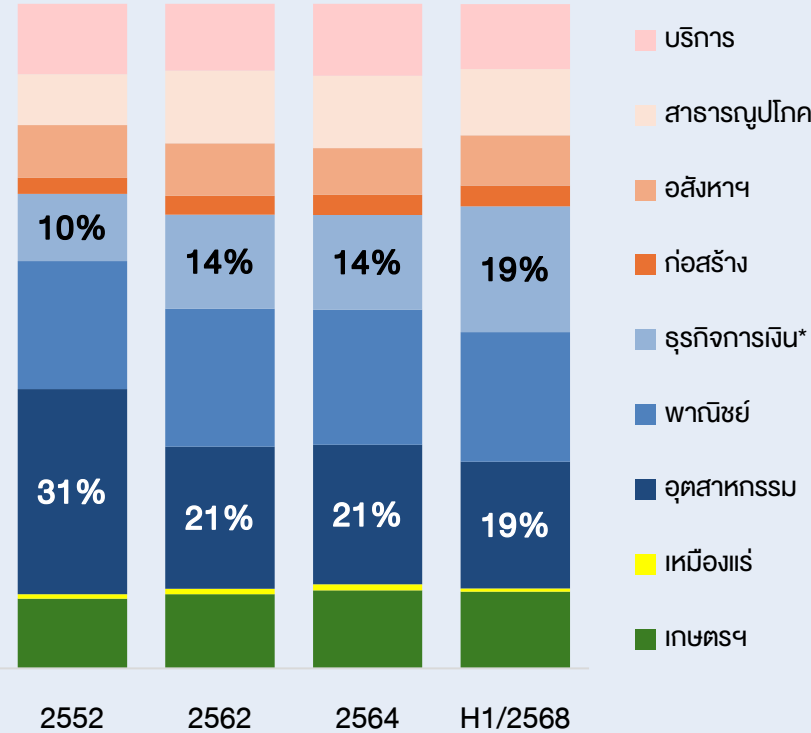

หมายเหตุ: การจัดอันดับโดย IMD World Competitiveness Ranking ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาครอบคลุม 60-69 ประเทศทั่วโลก
ที่มา: IMD World Competitiveness Ranking Report

โครงสร้างสินเชื่อภาคธุรกิจสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้าง

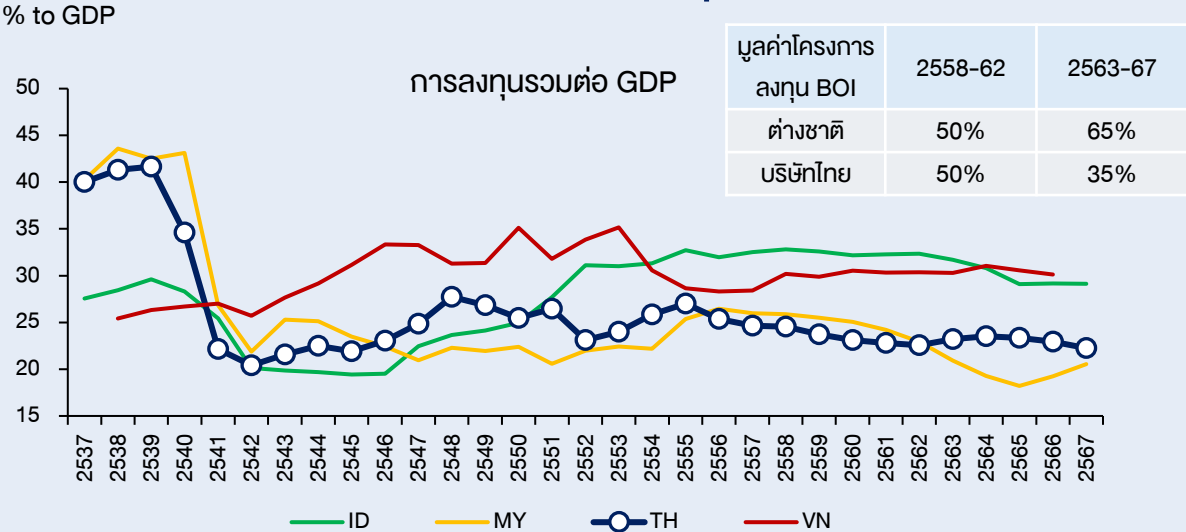
สินเชื่อภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนลดลงต่อเนื่อง

สัดส่วนสินเชื่อธุรกิจ ระบบ สก. แยกตามประเภทอุตสาหกรรม

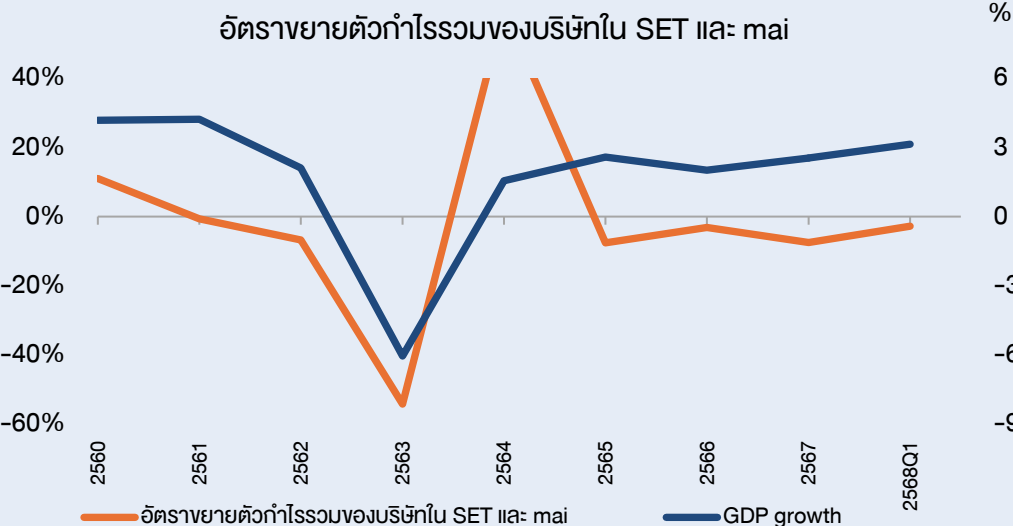
หมายเหตุ: * สินเชื่อธุรกิจการเงิน ประกอบด้วยเงินให้กู้ยืม 2 ส่วนหลัก คือ
1) ตัวกลางทางการเงินอื่น เช่น สีสซิ่ง ผู้ให้บริการบัตรเครดิต (สัดส่วน 60%) และ
2) บ.โฮลดิ้ง ที่ทำหน้าที่ควบคุมและบริหารจัดการกลุ่มบริษัทในเครือ (สัดส่วน 40%)

การลงทุนของไทยอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง โดยหลังโควิดส่วนใหญ่เป็นการลงทุนจากต่างชาติ

Source: World Bank, BOI

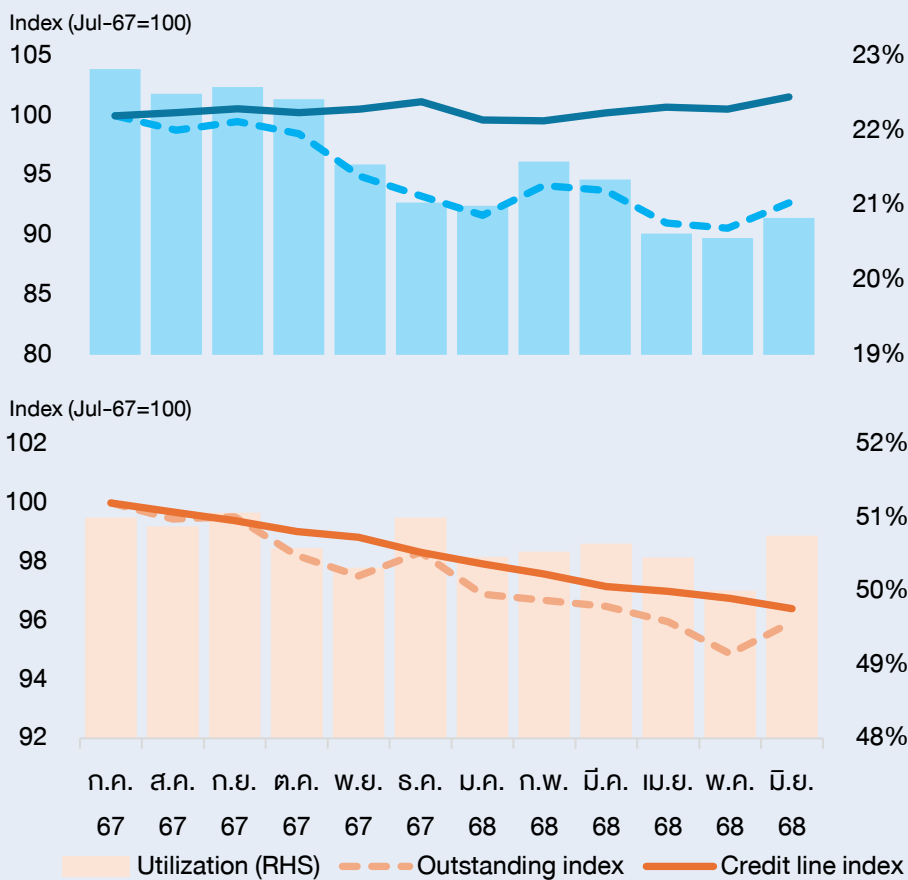
ผลกระทบการธุรกิจโดยรวมหดตัวต่อเนื่องตั้งแต่หลังโควิด

แนวโน้มสินเชื่อและคุณภาพสินเชื่อของภาคธุรกิจ

ลูกค้า Corporate ยังได้วงเงินสินเชื่อคงที่ แต่เบิกใช้ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ
ขณะที่ลูกค้า SME เห็นการปรับลดลงของทั้งวงเงินและการเบิกใช้สินเชื่อ

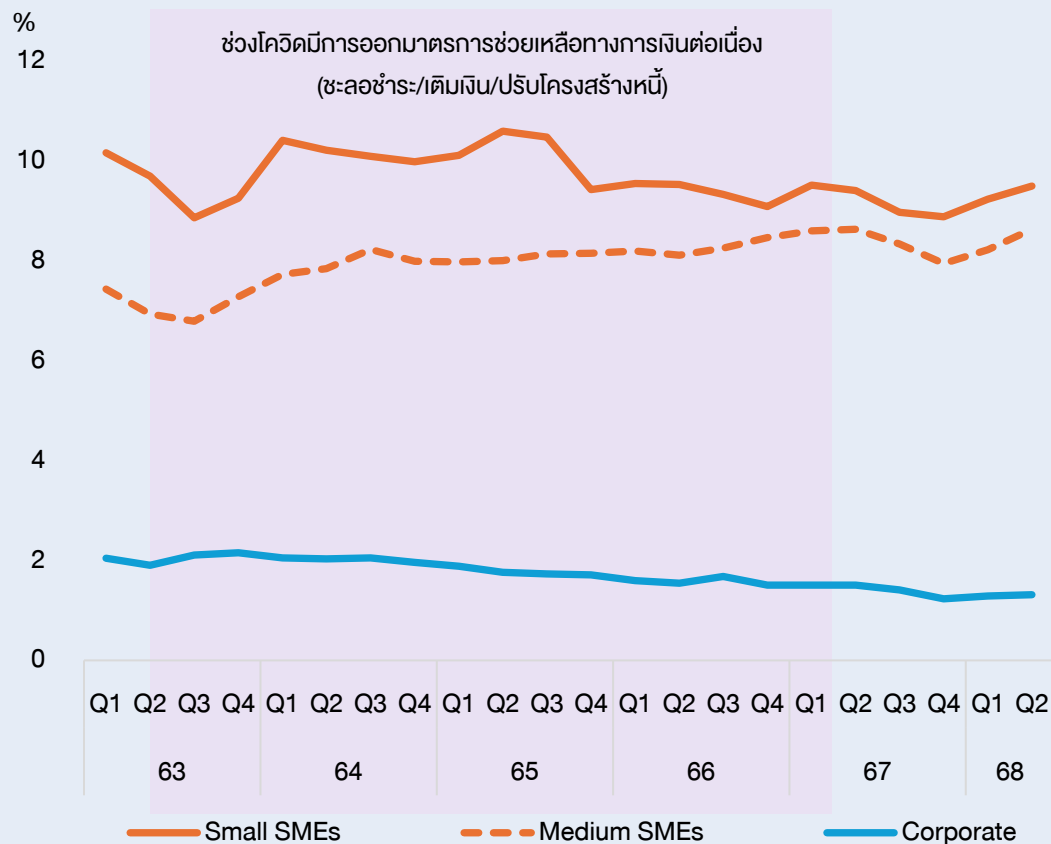
Utilization สินเชื่อ OD ของลูกค้า Corp. (ภาพบน) และ SMEs (ภาพล่าง)

หมายเหตุ: 1. Utilization = credit line drawdown / credit line โดยครอบคลุมสินเชื่อธุรกิจประเภท overdraft ของ sw.

สินเชื่อ SMEs ที่เสื่อมคุณภาพ ส่วนใหญ่เป็นผลจากปัญหาด้านสภาพการแข่งขัน

Stage 3 (NPL) ของสินเชื่อธุรกิจแยกขนาดกิจการ

ภาคธุรกิจไทยน่ากังวลแค่ไหน?

ข้างนอกท้าทาย ข้างในอ่อนแอ

ผสมผสานการดำเนินงานนโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป

มองย้อนหลัง

- ก่อนโควิด เริ่มกังวลประเด็นด้านผลิตภาพ
- โควิด ประคองกิจการ รักษาโอกาส แต่ยังไม่ประมาท

มาตรการทางการเงิน

1. แก้หนี้เดิม ผ่านการปรับโครงสร้างหนี้ เป็นหลัก

- มาตรการพักชำระหนี้ชั่วคราว
- มาตรการแก้หนี้ระยะยาว
- โครงการพักทรัพย์พักหนี้
- โครงการค้ำชื้อช่วยเหลือ 1 และ 2

2. เติมเงินใหม่ เสริมสภาพคล่อง

- มาตรการสินเชื่อ soft loan
- มาตรการสินเชื่อฟื้นฟู ระยะที่ 1-3
- มาตรการผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ยชำระขั้นต่ำของบัตรเครดิต

มาตรการภาครัฐ

เพื่อพยุงเศรษฐกิจ และดูแลความสามารถในการแข่งขัน

- โครงการคนละครึ่ง, เราเที่ยวด้วยกัน, E-tax invoice
- โครงการเราไม่ทิ้งกัน, บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- โครงการลงทุนขนาดใหญ่ด้านคมนาคม และขยายสนามบิน รถไฟฟ้า

มองไปข้างหน้า

มุ่งแก้ไขภัยพิบัติทางเศรษฐกิจไทย ซึ่งขึ้นกับความสามารถในการปรับตัวและการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างจริงจัง ด้วยวิธีแก้ปัญหาที่ผูกกับแรงจูงใจ โดยเชื่อมการปรับตัวของแต่ละภาคส่วนเข้าด้วยกัน (incentive alignment)

A Template for Change

กรอบการแก้ไขปัญหาคือเพื่อตอบโจทย์เศรษฐกิจที่ปฏิบัติได้จริงและยั่งยืน

ภาครัฐ

สร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจ และสอดคล้องกับ strategic direction ของประเทศ

- Enabling regulations ลดขั้นตอนและต้นทุนในการประกอบธุรกิจ
- Infrastructure ที่จำเป็นสำหรับเอกชนในการต่อยอด
- Incentive structure ที่เหมาะสม

ภาคเอกชน

เป็นแกนในการปรับตัวแสวงหาโอกาส เสริมทักษะ สร้างวินัย และพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน

- ระบุปัญหา แนวการปรับตัวที่จะทำให้ไปได้ และสิ่งที่ต้องการได้รับการสนับสนุนจากภาคการเงินและภาครัฐ
- ธุรกิจขนาดใหญ่ช่วยสนับสนุน SMEs เช่น ด้านการตลาด เทคโนโลยี ตลอดจนการเข้าถึงสินเชื่อผ่านการแชร์ข้อมูล

ภาคการเงิน

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากร โดยเฉพาะ SME ให้เข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้น และได้รับต้นทุนที่สอดคล้องกับความเสี่ยง

- Virtual Bank เปิดให้แข่งขันกันมากขึ้น
- National Credit Guarantee Agency (NaCGA) ยกระดับกลไกการค้ำประกันเครดิต
- Your Data เปิดระบบการเชื่อมข้อมูล และสนับสนุนกลไก Risk-based Pricing

Joint Commitment and Execution